

TBMM
YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 930

Tarih : 12.07.2023

10/113

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023'te gerçekleşen ve 10 ili doğrudan etkileyen depremler sonrasında, depremle etkilenen illerde kadına yönelik şiddetle mücadele mekanizmalarının ve şiddete maruz bırakılan ya da şiddet riski altında olan kadın ve çocukların mevcut durumunun araştırılması ile şiddetle mücadele ve sosyal destek mekanizmalarının niteliğinin artırılması ve toplumsal cinsiyet perspektifiyle yönetilmesi, afet dönemlerinde karşılaşılan sorunları en aza indirecek uygulamaların saptanması amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederim. 11.07.2023

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars Milletvekili

GEREKÇE

Mor Çatı Vakfı, 6 Şubat 2023'te gerçekleşen ve 10 ili etkileyen depremler sonrasında, depremten etkilenen illerde kadına yönelik şiddetle mücadele mekanizmalarının ve şiddete maruz bırakılan ya da kalma riski altında olan kadın ve çocukların durumuna dair; bölgede hizmet sağlayan ŞÖNİM, barolar ve yoğun göç alan ildeki bir belediye ile görüşme gerçekleştirerek kısıtlı imkanlarla geniş bir rapor hazırlamıştır. Bu raporun çıktıları bizim de saha gözlemlerimiz, yerel örgütlerimiz ve kadın meclisimizin çalışmalarıyla örtüşmektedir.

Deprem bölgesinde kalan veya başka şehirlere göç etmiş kadınlar, çadır, konteyner veya barakalarda kalmaktadırlar. Ancak bu kadınlar, temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanmakta ve sağlanan desteklerin özel ihtiyaçlarına uygun olmadığını belirtmektedirler.

Kadınlar, deprem sonrası maddi destek talepleriyle birlikte hukuki danışma ve destek ihtiyacını da dile getirmektedirler. Ancak hukuki destek mekanizmaları bu ihtiyaçları karşılamada yetersiz kalmaktadır.

Genç kadınlar, temel ihtiyaçlarının yanı sıra eğitimlerini sürdürebilmek için bilgisayar veya burs talepleriyle destek aramaktadırlar. Ayrıca depremin ve sonrasındaki koşulların yarattığı duygusal yükü paylaşma ve başa çıkma ihtiyaçları da mevcuttur.

Erkeklerden ayrı yaşayan kadınlar, şiddet ortamından uzaklaşmış olsalar bile deprem sonrası desteklere erişmekte zorluklar yaşamaktadırlar. Maddi kayıplarla karşı karşıya bırakılan kadınlar, destek mekanizmalarının kendilerini göz ardı ettiğini ve şiddetin tekrar baş görmesine neden olduğunu ifade etmektedirler.

Çocuklarıyla erkeklerden ayrı yaşayan kadınlar, erkeklerin eve ve çocuklara dair sorumluluk almaması nedeniyle zorluklar yaşamaktadırlar. Bu kadınlar, çocuklarının ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanmakta ve erkeklerin şiddeti kullanarak kadınlara baskı yapmaya devam ettiğini belirtmektedirler.

Kadınlar, deprem sonrasında farklı şehirlerde desteklere ulaşmaya çalışmaktadırlar ancak uygulamalarda tutarsızlıklar ve standartlaşma eksikliği olduğunu görmüşlerdir. Sığınak taleplerine verilen yanıtlarda da tutarsızlıklar gözlemlenmiştir. Kadınlar, sığınak taleplerini yerine getirmek için zorlu koşullarda kendi imkanlarıyla başka şehirlere gitmek zorunda kalmışlardır.

Depremden sonra kamuya ait destek mekanizmalarının etkisiz hale gelmesiyle kadınlar, hak ettikleri desteklere erişimde zorluklar yaşamışlardır. Örneğin, gerekli evraklarda bulunan durumunu gösterir belgeleri depremden dolayı bulmakta zorlanan kadınlar destek taleplerinin reddedilmesi ile karşılaşmışlardır. Kadınların sığınma ihtiyaçları sürmektedir ancak farklı şehirlerde farklı uygulamalar olduğu için kadınlar sığınak desteğine erişmekte güçlük çekmektedirler ve can güvenlikleri risk altında olduğu durumlarda bile desteksiz kalmaktadırlar.

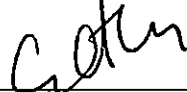
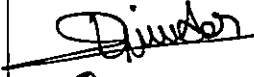
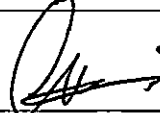
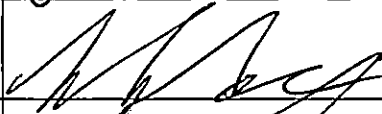
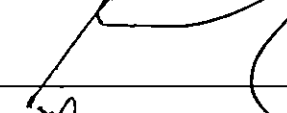
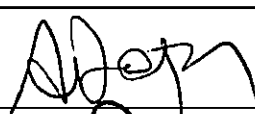
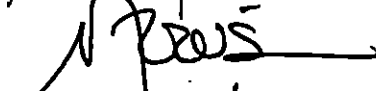
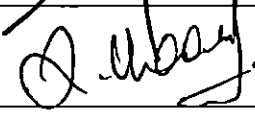
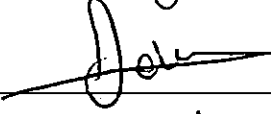
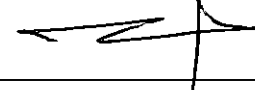
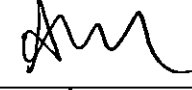
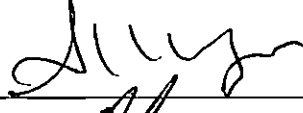
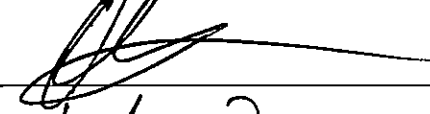
Kadınların şiddetle mücadele etmek için başvurdukları kolluk kuvvetleri tarafından sadece barınma ihtiyacı olarak değerlendirildiği ve sığınak taleplerinin reddedildiği durumlar yaşanmıştır. Bu durumda kadınlar, kendilerine şiddet uygulayan kişi(ler) tarafından tehdit edilmeye devam edilmiş ve verilen uzaklaştırma kararları dahi failler tarafından ihlal edilmiştir.

Sonuç olarak, geçen 5 ayın ardından dahi kadınların temel ihtiyaçları karşılanmamaktadır. Şiddetten uzaklaşmak için destek alabilecekleri mekanizmalara erişim sağlanamamaktadır. Var olan uygulama sorunları, deprem nedeniyle daha da kötüleşmekte ve kadınların hayatlarını yeniden kurlmaları ve şiddetten uzaklaşmaları önünde engel teşkil etmektedir.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği odaklı bir afet yönetim planı ve şiddetle mücadele acil eylem planının eksikliği, deprem bölgelerinde ve göç edilen illerde kadınların karşılaştığı engelleri daha da zorlu hale getirmektedir. Kadınların deprem sonrasında karşılaştıkları desteksizlik ve uygulama sorunları sadece afet durumlarıyla sınırlı değildir.

İhtiyaç temelli ve toplumsal cinsiyete duyarlı destek mekanizmalarının eksikliği, hizmet standardının olmaması ve kötü uygulamaların cezalandırılmaması, kadınların ihtiyaç duydukları desteklere erişimlerini her zaman engellemektedir. Etkin çalışmayan bir destek mekanizması, afet döneminde artan ihtiyaca ve zorlu koşullara yanıt verememektedir.

Bu nedenle, şiddetle mücadele ve sosyal destek mekanizmalarının niteliğinin artırılması ve toplumsal cinsiyet perspektifiyle yönetilmesi, afet dönemlerinde karşılaşılan sorunları en aza indirecektir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	